

Kinderalimentatie wordt steeds later betaald. Bij meer dan een maand achterstand kunnen mensen gratis een beroep doen op een speciaal incassobureau dat jaagt op alimentaties. ‘Exen verzinnen van alles om onder hun verplichting uit te komen.’

tekst MARLOES DE MOOR

Maar betalen, ho maar

Pagina's bitter proza ziet Miranda van der Waarden, medewerkster van het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO), soms voorbijkomen als ze de afschriften van cliënten bekijkt. Die moet ze controleren om te zien of de ex-partner zijn kinderalimentatie inderdaad heeft overgemaakt. Soms blijkt dan dat hij eerst alleen enkele centen heeft gestort. De beperkte ruimte die de omschrijving op de girostrook biedt, be-
nuttend de afzender voor boosaardige verwensingen.

Soms is één cent niet voldoende om zijn zegje te doen en doet hij nog enkele minimale overschrijvingen, voorzien van weinig liefdevolle teksten.

Het LBIO is een overheidsinstelling en komt in actie als er meer dan een maand betalingsachterstand is in de alimentatie. De klant moet wel in het bezit zijn van een originele rechterlijke beschikking waarin de alimentatie geregeld is. “Vervolgens sturen wij de ex-partner een brief waarin we hem vragen de alimentatie alsnog te betalen. We bellen ook altijd op om een toelichting te geven. De emoties lopen soms hoog op. De één wordt boos en begint op zijn ex te foeteren, de ander barst in huilen uit en vertelt dat hij niet weet hoe hij het moet betalen, of dat hij zijn baan kwijt is,” zegt van der Waarden.

Het LBIO gaat daar tot op zekere hoogte in mee door de betalingsplichtige te adviseren een wijzigingsbeschikking bij de rechter aan te vragen. “Het alimentatiebedrag kan dan veranderd worden, zodat het beter bij het nieuwe inkomen past.”

Twee derde van de aanvragen verloopt succesvol, dat wil zeggen dat de man – het zijn nog altijd voor 99 procent mannen die kinderalimentatie betalen – binnen twee weken is overgegaan tot betalen. Als hij dat niet binnen die termijn doet, gaat het LBIO over tot innen en komt er een bedrag van vijftien procent opslaggeld voor het LBIO. Gedurende minimaal zes maanden moet die toeslag worden betaald. Als het vervolgens goed blijft gaan, kan de betaling gewoon weer onderling plaatsvinden. Het LBIO int alimentatie terug tot een half jaar.

iPad en nieuwe fiets

Peter (46), ondernemer uit Amsterdam, kreeg dit jaar te maken met het LBIO: “Pas toen een deurwaarder dreigde te komen, heb ik betaald. Omdat ik het op een gegeven moment onrechtvaardig vond om dat geld nog langer af te dragen aan mijn ex. Ik zorg er op allerlei manieren voor dat mijn kinderen van dertien en vijftien jaar het goed hebben. Zo heb ik voor beiden een iPad en een nieuwe fiets gekocht. Als ik zie dat ze in versleten kleding of op afgetrapte schoenen lopen, doe ik daar meteen wat aan. Als ze me vragen om schoolspullen, krijgen ze die. Intussen vraag ik me af waaraan mijn ex die alimentatie eigenlijk besteedt. Aan haar nieuwe laarzen soms? Ik vind dat ik, los van de alimentatie, al veel geld aan mijn kids spendeer. Maar goed, die alimentatie is nu eenmaal vastgelegd. Dus betaal ik uiteindelijk maar. Met tegenzin, dat wel.”

Peter is niet de enige die zich verzet. Miranda van der Waarden ervaart dat mannen er soms alles aan doen om

maar geen alimentatie te hoeven betalen. “We krijgen vaak hetzelfde te horen: dat ze het allang hebben overgemaakt of het bedrag gestorneerd werd, omdat het gironummer niet klopte. Wij vragen dan een kopie van het afschrift. Klanten zijn daarmee soms erg creatief. Het komt voor dat ze met Photoshop een dagafschrijf volledig manipuleren en voorzien van een valse handtekening.”

Een andere manier om tijd te rekken is de aanvraag van een wijzigingsbeschikking. “Daar gaat enige tijd overheen, zodat ze de betaling kunnen uitstellen. Soms blijkt dan dat die wijzigingsbeschikking nooit is aangevraagd. Of dat ze een kopietje maken van het verzoekschrift dat zou zijn ingediend, terwijl ze dat nooit hebben verstuurd,” vertelt Marco Rabouw, medewerker bij de inningsafdeling van het LBIO. “Het gaat zo ver dat mannen hun auto en kostbare spullen op naam van hun nieuwe vriendin zetten. Frustrerend voor de tegenpartij, want zo is het lastig om kosten te verhalen,” vult Leo de Bakker aan, directeur van het LBIO.

Via sociale media houden ex-partners elkaar in de gaten. Zo klagen vrouwen dat hun man beweert geen inkomsten meer te hebben, maar op zijn Facebookpagina is te lezen dat hij net op vakantie is geweest of een nieuwe laptop heeft. “Dat hoeft overigens niet altijd iets te zeggen. In sommige gevallen is het gewoon opscheppen tegenover de buitenwereld, terwijl zo'n man eigenlijk niets heeft,” zegt Van der Waarden.

Luxe leven op Facebook

Maureen (32), secretaresse uit Amsterdam, ondervond hoe zuur het kan zijn. “Mijn nieuwe vriend betaalt alle kosten voor mijn kinderen van negen en dertien jaar. Hij kan het missen, maar dat betekent niet dat mijn ex zich aan zijn verantwoordelijkheden mag onttrekken. Sinds ik weer een relatie heb, weigert hij te betalen. Mijn nieuwe partner heeft mijn ex een brief geschreven om hem erop te wijzen dat hij ook zou kunnen bijdragen aan de kinderopvang en het schoolgeld. Daarop hebben we nooit een reactie gehad. Helaas is het alimentatiebedrag niet via een rechterlijke beschikking tot stand gekomen, waardoor ik het LBIO niet kan inschakelen. Intussen moet ik met lede ogen aanzien hoe mijn ex een luxeleven leidt. Op Facebook komen foto's voorbij van weekendjes Barcelona en pocht hij over etentjes in dure restaurants, terwijl wij ons geld uitgeven aan de kinderen.”

Als een klant van LBIO ondanks de brief en het telefoontje weigert te betalen, komt Marco Rabouw in actie. “We proberen altijd eerst met iemand te praten, want we lossen het liever met een betalingsregeling op. Maar er moet toch geld op tafel komen en als het niet anders kan, ondernemen we verdere stappen. Dan zoeken we uit waar iemand in loondienst is en dan kunnen we loonbeslag leggen bij de werkgever. Als dat niet mogelijk is, omdat de persoon geen werk heeft of zelfstandig ondernemer is, kan de deurwaarder beslag leggen op de bankrekening, de auto en andere waardevolle spullen.”

Wie het hazenpad naar het buitenland kiest, is daarmee niet van zijn verplichtingen verlost. “We werken met andere LBIO's die in zestig landen actief zijn. In veel gevallen weten we het geld dan toch boven water te krijgen.” Meestal stoppen mannen niet meteen, maar pas na drie of

vier jaar ineens met betalen van alimentatie. De redenen daarvoor lopen uiteen. Soms is het omdat de ex een nieuwe partner heeft of omdat ze hun kinderen te weinig zien. “We hebben meegemaakt dat een man zijn kinderen tien jaar niet had gezien en daarom weigerde te betalen. Hij gaf aan dat hij amper wist of ze nog wel leefden. We hebben toen zijn ex-vrouw gevraagd een recente foto en schoolrapport van de kinderen te sturen. Het heeft een half jaar geduurd voordat we een verfrommelde foto en een scheef gekopieerd rapport kregen toegestuurd. Het is treurig om te zien hoe verhoudingen soms kunnen verhar-
den en emoties de overhand krijgen,” vertelt De Bakker.

Andere redenen waardoor mannen stoppen met betalen, zijn werkloosheid of verminderde inkomsten. De betalingsplichten worden snel een maandje overgeslagen omdat ze krap zitten, maar omdat de ontvangers ook last hebben van de crisis, zien zij een maand achterstand niet meer zo snel door de vingers. Ze trekken dus eerder aan de bel bij het LBIO.

Toch is de crisis volgens De Bakker niet de voornaamste oorzaak van de stijging. Hij vindt dat de berekening van de alimentatie veel te ingewikkeld is. Rechter stellen het bedrag vast met behulp van zogeheten Tremanormen, normen die zichzelf hebben ontwikkeld om het alimentatiebedrag te bepalen. “Op internet is die berekening niet te vinden. Mensen kunnen dus niet toetsen of het bedrag redelijk is. Ik maak me daarom sterk voor een eenvoudige rekenmethode die je op internet kunt opzoeken. Ook handig als je overweegt te gaan scheiden, maar eerst wilt bekijken wat dat maandelijks gaat kosten. Dat kan mensen wel eens op andere gedachten brengen.”

ALIMENTATIE- INCASSOBUREAUS

Sinds 2009 int het LBIO ook partneralimentatie. In 2010 kwamen daarvoor 2093 aanvragen binnen, in 2013 zijn het er 2900.

LBIO is een overheidsinstelling en de grootste landelijke aanbieder die gratis alimentatie int. Daarnaast zijn er commerciële bureaus: het Nationaal Loket Alimentatie Inning rekent 12 procent incassoprovisie over de geïnde bedragen. Als er niets wordt geïnd, worden er ook geen kosten berekend. Het NLAI int terug tot vijf jaar.

De gerechtsdeurwaarder doet ook alimentatie-incasso's. Daar zijn kosten aan verbonden, waardoor eerder voor de gratis hulp van het LBIO wordt gekozen.